

Čís. 1953.

Zašle-li prodávatel ke kupitelovu příkazu zboží zasílatelské firmě, již si kupitel určil, nevstupuje s ní ve smluvní poměr.

(Rozh. ze dne 31. října 1922, Rv I 566/22.)

Žalující holandská firma uzavřela s firmou Josef K. v Praze smlouvu, podle které měla této firmě dodatí bramborovou mouku, kupní cena byla splatna: »netto Kassa proti duplikátu nákladního listu u německé banky v Hamburku« a zboží bylo odesláno na účet a nebezpečí žalobce žalované zasílatelské firmě, jež je k příkazu fy Josef K. v Praze odevzdala pivovaru v P. Žalobu o zaplacení nedoplatku kupní ceny odůvodňoval žalobce tím, že žalovaná jako odesílatel zanedbala péči řádného obchodníka, vydavši zboží bez dispozic žalobcových firmě Josef K., pokud se týče od této označenému pivovaru v P. **Procesní soud prvního stálice** žalobu zamítl, **odvolací soud** jí vyhověl, maje za to, že šlo mezi stranami o poměr zasílatelský.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu.

Důvody:

Odvolací soud vychází z předpokladu, že mezi žalobkyní a žalovanou byl právní poměr a to poměr zasílatelský; že proto žalovaná byla vůči žalobkyni jako své komitentce povinna, šetřiti péče řádného obchodníka dle čl. 380 obch. zák.; a že, zanedbavši ji, jest žalobkyni práva z veškeré škody, která žalobkyni tím vzešla. Než předpoklad odvolacího soudu jest mylným a proto padají též důsledky, odvozené z tohoto předpokladu. Podstata smlouvy zasílatelské (speditérské) záleží v tom, že někdo svým jménem na účet někoho jiného převezme obstarání zásilky zboží povozníkem nebo plavcem (čl. 379 obch. zák.). Žalobkyně však nikdy nepřikázala žalované, aby tato na její účet obstarala zásilku zboží, o které jde, a žalovaná nepřijala takového příkazu od žalobkyně. Tato nebyla komitentem žalované. Věc měla se tak, že firma Josef K. v Praze koupila zboží od žalobkyně a poukázala jí, by na její účet a na její nebezpečí zaslala zboží žalované. Žalobkyně vyhověla tomuto poukazu. Mezi žalobkyní a žalovanou byl pouhý poměr faktický, nikoli však poměr právní, zejména ne poměr zasílatelský, zvláště když nebylo ani třeba, zasílati zboží dále z Chebu, naopak zboží mohlo také v Chebu firmě Josef K. býti odevzdáno a jí převzato. Okolnost, že žalovaná jest firmou zasílatelskou, zde nerozhoduje, neboť zboží nebylo jí zasláno jako speditérovi žalobkyně, nýbrž jako zmocněnci firmy Josef K., kteráž ustanovila žalovanou za příjemce zboží. Speditérem firmy Josef K. stala se pak žalovaná tím, že jí jmenovaná firma přikázala, by zaslala zboží dále pivovaru v P. Právní poměr byl tu tedy jen mezi firmou Josef K. a žalovanou a tato nebyla oprávněna odepřítí firmě Josef K. vydání zboží pro ni přijatého. Jen tehdy byla by k tomu oprávněna a povinna, kdyby byla žalobkyně, zasílajíc jí zboží, učinila vydání zboží závislým na určitých podmínkách. V tom případě byl by přijetím příslušného příkazu vzešel právní poměr, a to poměr zmocnitelský, též mezi žalobkyní

a žalovanou, a byla by tato povinna bývala dbáti také příkazu žalobkyně, jinak by byla porušila povinnosti, plynoucí z tohoto poměru. Zjištěno však, že žalobkyně, zasílajíc zboží, nedala žalované žádného příkazu a nestanovila žádných podmínek vydání, zejména ne podmínky, že má zboží býti vydáno firmě Josef K. jen, předloží-li tato duplikát nákladního listu. Nebylo věci žalované, by si vyžádala pokyny od žalobkyně, jak odvolací soud se domnívá; neměla k tomu příčiny, nejsou, jak vyloženo, se žalobkyní v právním poměru. Josef K. měl ostatně v ruce též fakturu ze dne 6. prosince 1920, ve které bylo výslovně uvedeno, že zboží na jeho účet a nebezpečí zasláno žalované. Doložka na faktuře »Netto Cassa gegen Duplikatfrachtbrief, zahlbar Deutsche Bank Hamburg« neznamena, že mu zboží má býti vydáno jen proti předložení duplikátu nákladního listu, jak uznává i odvolací soud, nýbrž jen tolik, že se žalobkyni vyplatí kupní cena akreditovaná u hamburské filiálky Německé banky, jakmile předloží duplikát nákladního listu. Žalovaná pak mohla důvodně předpokládati, že žalobkyně neodešle zboží a nevydá duplikátu nákladního listu, dokud se nepřesvědčí, že kupní cena jest akreditována (čemuž skutečně tak bylo), ježto v roce 1920, jak všeobecně známo, zboží z cizozemska bylo dodáváno jen na akreditiv. Že banka odepřela výplatu kupní ceny, poněvadž se duplikát nákladního listu žalobkyni ztratil a druhý duplikát byl vadným, jde na vrub žalobkyně. Když tomu tak, nelze tvrditi, že žalovaná vůči žalobkyni porušila povinnosti řádného obchodníka, a právem vytkl první soud, že žalobkyně, podavši žalobu na žalovanou firmu o zaplacení zbytku kupní ceny 750 hol. zl., pochybila osobu žalovaného.

Čís. 1954.

Výhradnost služby ve smyslu § 3 zákona ze dne 17. prosince 1919, čís. 16 sb. z. a n. na rok 1920, jest vyloučena několika vedlejšími zaměstnáními, vyžadujícími drahého času. Pojem zřízence v § 25 je týž, jako v § 3 zákona.

(Rozh. ze dne 31. října 1922. Rv I 576/22.)

Žalobce byl zaměstnán u žalované obce jako strážník, kromě toho však vykonával ještě několik zaměstnání. Podáním ze dne 29. března 1920 obrátil se na žalovanou obec, by mu byly upraveny jeho služební požitky ve smyslu zákona ze dne 17. prosince 1919, čís. 16 sb. z. a n. na rok 1920, obec však žádost zamítla a sdělila mu, že nemůže býti považován za zřízence ve smyslu zákona, ježto není plně a zcela zaměstnán a podotkla, nebude-li s tím souhlasiti, že ho vypoví. Ježto žalobce s návrhem nesouhlasil, sdělila mu obec po uplynutí výpovědní lhůty, že pokládá jeho služební poměr za zrušený. Žalobc. již domáhal se žalobce jednak, by výpověď byla prohlášena za bezúčinnou, jednak by bylo uznáno, že žalobce jest pokládán za obecního zřízence ve smyslu cit. zákona, že obec je povinna ponechat ho ve svých službách a přiznati mu služební příjmy dle cit. zákona a zaplatiti mu zadržené služební požitky, procesní soud první stolice vyhověl a uvedl mimo jiné v důvodech: Jest zjištěno, že služba obecního strážníka nebyla jediným žalobcovým zaměstnáním, nýbrž že žalobce jest od roku 1912